Swedsec

Informationsgivare 2027

KUNSKAPSKRAV FÖR LICENSIERINGSTEST - ÄNDRINGSMARKERAD

2027-01-01

Innehåll

Inledning **2**
Bakgrund 2
Målgrupp 2
Kunskapskravens uppbyggnad och funktion 2
Ändringar av kunskapskraven 2
Kunskapskravens utformning 3
Testets utformning 3
Kognitiva nivåer, vikt och storlek 3
Delområde 1 – Produkter och hantering av kundens affärer **4**
Finansmarknadens funktion och aktörer 4
Banksparande och förvar av värdepapper och fonder 4
Ränterelaterade instrument 4
Aktier och aktierelaterade instrument 5
Strukturerade produkter 5
Fonder 6
Information om hållbarhet i fonder och försäkringsbaserade investeringsprodukter (”IBIPs”) 7
Delområde 2 – Ekonomi **8**
Makroekonomisk analys 8
Risk och avkastning 8
Grunderna i portföljläran 9
Utvärdering av portföljer och fonder 9
Delområde 3 - Regelverk **10**
Rådgivning och informationsgivning 10
Grundläggande regler på finansmarknaden 10
Finansinspektionen och Swedsec 11
Information till kund vid tillhandahållande av investeringstjänster 11
Intressekonflikter och incitament 12
Penningtvätt och finansiering av terrorism 13
Familjerätt m m 13
Skattefrågor 14
Sekretess 14
Klagomålshantering 15
Insättningsgaranti och investerarskydd 15
Dataskyddsförordningen 15

Inledning

Bakgrund

Licensieringstest för informationsgivare har tagits fram för att uppfylla de kunskapskrav som ställs på personer som ger information om finansiella instrument, investeringstjänster eller sidotjänster utan att ge investeringsrådgivning i Finansinspektionens (FI) föreskrifter FFFS 2017:2.

Många av de s k informationsgivarna har redan Swedsec-licens, eftersom de ingår i den krets som enligt Swedsecs regelverk ägnar sig åt licenspliktig verksamhet, t ex portföljförvaltare, analytiker och mäklare. Andra, såsom personal inom kassa/kundtjänst, på kundcenter, telefonbanker och vissa företagsrådgivare, som inte arbetar med rådgivning, kanske inte har Swedsec-licens. Dessa personer kan genomföra något av Swedsecs befintliga licensieringstester och även bli licenshavare, dock kan dessa tester uppfattas som alltför omfattande då kunskapskraven är både bredare och djupare än kunskapskraven i FI:s föreskrifter. Därför har det uttryckts önskemål från branschen om att Swedsec ska tillhandahålla ett licensieringstest för informationsgivare baserat på FI:s kunskapskrav.

Licensieringstest för informationsgivare har tagits fram för att uppfylla de kunskapskrav som ställs på personer som ger information om finansiella instrument, investeringstjänster eller sidotjänster utan att ge investeringsrådgivning enligt kap 4 c § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Målgrupp

Målgruppen för detta test är personal som arbetar med informationsgivning till icke-professionella kunder och som inte redan har avlagt kunskapstest och har licens, t ex personal inom kassa/kundtjänst, på kundcenter, telefonbanker etc. Kunskapskraven omfattar endast informationsgivning. Personal som arbetar med investeringsrådgivning eller försäkringsdistribution ska i stället genomföra Swedsecs licensieringstest för rådgivare.

Kunskapskraven utgör en grundnivå av kunskap som personer i målgruppen ska ha, oavsett arbetsuppgifter och roll. En anställds funktion och roll kan medföra att den anställda behöver fördjupade eller ytterligare kunskaper utöver de som omfattas av dessa kunskapskrav. Det är det anslutna företagets ansvar att bedöma vad som är tillräckligt utifrån den anställdas arbetsuppgifter.

Kunskapskravens uppbyggnad och funktion

Kunskapskraven är uppdelade i delområden (faktaområden), i underrubriker och i mätpunkter. En mätpunkt specificerar vad licenshavaren förväntas kunna inom ett relativt begränsat kunskapsområde. Varje uppgift som ingår i licensieringstestet är kopplad direkt till en mätpunkt i detta dokument.

Kunskapskraven ska fungera som stöd vid utformning av utbildningar och som underlag vid uppgiftskonstruktion. De ska dessutom ge överblick över vad som förväntas av en licenshavare. Det är varje utbildningsanordnares uppgift att tolka kunskapskraven samt skapa en relevant och pedagogisk utbildning.

Ändringar av kunskapskraven

De gällande kunskapskraven finns på www.swedsec.se. En översyn görs årligen och vid behov. Ändringar av kunskapskraven publiceras på www.swedsec.se. Det är utbildningsanordnarnas och testtagarnas ansvar att uppdatera sig med den senaste versionen.

Kunskapskravens utformning

De tre delområden som ingår i licensieringstest för informationsgivare är:

- Produkter och hantering av kundens affärer
- Ekonomi
- Regelverk

Testets utformning

I licensieringstest för informationsgivare finns 60 ordinarie uppgifter. Alla ordinarie uppgifter har genomgått en noggrann kvalitetskontroll i form av fakta-, kvalitets- och språkgranskning. Uppgifterna har dessutom utprövats och analyserats med statistiska metoder. Utprövningen sker genom att fem (5) ännu inte godkända uppgifter ingår i testet utan att påverka resultatet. De svar som testtagarna lämnar på dessa uppgifter lagras för statistisk analys och efter noggrann prövning kan de därefter ingå i test som ordinarie frågor. Det framgår inte i testet vilka uppgifter som är ordinarie och vilka som utprövas. Totalt besvarar testtagaren 65 uppgifter varav 60 avgör testtagarens resultat. För att godkännas på licensieringstestet måste en testtagare ha minst 70 procent rätt totalt.

Kognitiva nivåer, vikt och storlek

De kognitiva nivåerna syftar till att beskriva vilken grad av komplexitet uppgifterna har.

Nivå	Förklaring
Känna till (K)	Testtagaren ska känna till och komma ihåg begrepp, definitioner och faktauppgifter.
Förstå (F)	Testtagaren ska förstå och kunna förklara olika samband och sammanhang.
Tillämpa (T)	Testtagaren ska kunna använda t ex formler, regler, lagar och metoder.

Varje mätpunkt har en markering som definierar på vilken kognitiv nivå testtagaren ska ha den aktuella kunskapen. Nivån markeras med den första bokstaven i nivåns namn: K, F eller T. De kognitiva nivåerna hänger ihop och bygger på varandra. Om mätpunkten t ex avser den kognitiva nivån Tillämpa förutsätts alltså att om licenshavaren kan tillämpa en kunskap så ska han/hon också förstå och kunna förklara den och känna till den. Om fler än en kognitiv nivå markeras innebär det att mätpunkten innehåller delar som ligger på olika kognitiva nivåer.

I matriserna för varje mätpunkt anges mätpunktens storlek och vikt. En stor mätpunkt har mer omfattande kunskapskrav, vilket medför att licensieringstestet sannolikt innehåller fler frågor på det ämnet än från en liten mätpunkt. En mätpunkt kan antingen ha vikt 1 eller 2, där vikt 2 anger högst vikt, vilket också påverkar antalet frågor på licensieringstestet.

Delområde 1 – Produkter och hantering av kundens affärer

Delområde 1 omfattar kunskap om olika sparformer, finansiella instrument och kapitalförvaltning i ett brett perspektiv. I praktiken innebär det grundläggande kunskap om flertalet finansiella instrument och de vanligaste sparformerna för icke-professionella kunder. Delområdet omfattar även kunskap om handel och administration av kunders finansiella instrument i ett brett perspektiv.

Finansmarknadens funktion och aktörer

Aktörerna och deras funktion på retailmarknaden
Licenshavaren ska förstå vilka funktioner banker, fondbolag, försäkringsföretag och värdepappersföretag har för icke professionella kunders sparande och pensioner.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Aktörerna och deras funktion på retailmarknaden	1	Litet	F

Banksparande och förvar av värdepapper och fonder

Banksparande
Licenshavaren ska förstå de olika ränteberäkningsmetoder som tillämpas på banksparande, vad som påverkar bankräntan samt vilken risk ett banksparande innebär.

Förvar av värdepapper och fonder
Licenshavaren ska känna till vilka de vanliga typerna av förvar för värdepapper är och hur de fungerar. Vidare ska licenshavaren förstå vilka typer av värdepapper som kan förvaras i vilka förvar, skillnaderna mellan de olika förvaren i form av skatteregler och eventuella kostnaderDe förvar som avses är:

- Värdepapperskonto (VP-konto)
- investeringssparkonto (ISK)
- fondkonto
- depå
- kapitalförsäkring

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Banksparande	2	Stort		F
Förvar av värdepapper och fonder	2	Stort	K	F

Ränterelaterade instrument

Penningmarknadsinstrument
Licenshavaren ska känna till hur penningmarknadsintrument som statsskuldväxlar skiljer sig från obligationer och hur privatpersoner vanligen kan investera i dessa, t ex via fonder

Obligationer

Licenshavaren ska känna till ~~förstå~~ vad en obligation är, vad som är syftet med att ge ut en obligation, vilka möjligheter och risker som är förknippade med ett obligationsinnehav. ~~Licenshavaren ska känna till vad som kännetecknar de vanliga typer av hållbara obligationer som finns och hur de skiljer sig från traditionella obligationer.~~ Licenshavaren ska känna till att privatpersoner normalt investerar i obligationer via fonder.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Penningmarknadsinstrument	2	Litet	K
Obligationer	2	Stort	K ~~F~~

Aktier och aktierelaterade instrument

Aktier

Licenshavaren ska förstå vad en aktie är, vilka rättigheter som ett aktieägande innebär samt de risker och möjligheter som är förknippade med aktieägande.

Anmälnings- och teckningsrutiner vid emissioner

Licenshavaren ska känna till den övergripande processen vid nyemissioner av aktierelaterade instrument i noterade bolag och de moment som en aktieägare måste beakta i samband med sådana nyemissioner.

~~Licenshavaren ska kunna tillämpa vad som gäller i samband med nyemissioner och vilka moment som måste iakttas för att kunna tillvarata kundens intressen i dessa situationer.~~

Handel på aktiemarknaden och orderhantering

Licenshavaren ska känna till att handeln i noterade aktier, enligt huvudregeln, ska ske på en marknadsplats samt att marknadsplatserna övervakar handeln och bolagens informationsgivning.

Licenshavaren ska känna till att ett företag som utför värdepappersorder för kunders räkning ska vidta alla åtgärder som krävs för att uppnå bästa möjliga resultat för kunderna, att företaget ska ha riktlinjer för utförande av kundorder samt att företaget på kundens begäran ska kunna visa att kundens order utförts i enlighet med riktlinjerna.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Aktier	2	Litet	F
Anmälnings- och teckningsrutiner vid emissioner	2	Litet	K ~~F~~
Handel på aktiemarknaden och orderhantering	2	Stort	K

Strukturerade produkter

Strukturerade produkter

Licenshavaren ska ~~förstå~~ känna till konstruktionen av de vanligaste strukturerade produkterna såsom kapitalskyddade placeringar, marknadsplaceringar och placeringar med hävstång. Licenshavaren ska även känna till vilka kostnader som är förenade med respektive produkt samt hur dessa kan påverka avkastningen.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Strukturerade produkter	2	Litet	K ~~F~~

Fonder

Fondsparande
Licenshavaren ska känna till vad en fond är, vad som skiljer en fond från ett enskilt värdepapper, hur fonder är konstruerade samt skillnaderna för en kund mellan ägande av en fondandel och ett värdepapper. Licenshavaren ska vidare känna till de grundläggande skillnaderna mellan en värdepappersfond och en alternativ investeringsfond inklusive specialfond samt vilka typer av fonder som har begränsningar vad gäller vilka som får äga andelar.

Aktiefonder
Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan olika typer av aktiefonder som globalfonder, mer geografiskt begränsade fonder (region/land) och sektorfonder med avseende på risk och avkastningspotential.

Räntefonder
Licenshavaren ska förstå vilka olika typer av räntefonder som finns samt hur deras avkastningspotential och risk påverkas utifrån kreditrisk och löptid på innehaven.

Blandfonder och generationsfonder
Licenshavaren ska förstå olika typer av blandfonder skiljer sig från övriga fonder. Licenshavaren ska också förstå under vilka förutsättningar det är lämpligt för en kund att placera i blandfonder. Vidare ska licenshavaren förstå hur s k generationsfonder skiljer sig från t ex blandfonder.

Börshandlade fonder (ETF) och indexfonder
Licenshavaren ska förstå börshandlade fonders (ETF) och indexfonders uppbyggnad och handelssätt.

Fondavgifter
Licenshavaren ska förstå olika avgiftsbegrepp förknippade med fonder, t ex årlig avgift och förvaltningsavgift, samt hur eventuella prestationsbaserade avgifter beräknas. Licenshavaren ska även förstå hur det s k Norman-beloppet fastställs. Licenshavaren ska förstå hur avgifterna påverkar avkastningen över tid och att avgiften alltid är bortdragen när avkastningen visas.

Praktisk hantering av fonder och fondhandel
Licenshavaren ska förstå och kunna förklara hur en fonds NAV (Net Asset Value), dvs andelsvärde, beräknas. Licenshavaren ska även förstå och kunna förklara informationen kring en fonds handelsinformation, dvs vad stopptid, affärsdag, köp respektive sälj innebär i praktiken samt när köp respektive försäljning syns på kundens konto.

Valutarisker i fondsparande
Licenshavaren ska känna till skillnaden mellan en fonds noteringsvaluta och basvaluta. Licenshavaren ska känna till på vilka sätt aktiefonder och räntefonder som investerar internationellt kan påverkas av valutarisker.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Fondsparande	2	Stort	K
Aktiefonder	2	Stort	F
Räntefonder	2	Stort	F
Blandfonder och generationsfonder	2	Stort	F
Börshandlade fonder (ETF) och indexfonder	1	Litet	F
Fondavgifter	2	Stort	F
Praktisk hantering av fonder och fondhandel	2	Stort	F
Valutarisker i fondsparande	2	Litet	K

Information om hållbarhet i fonder och försäkringsbaserade investeringsprodukter (”IBIPs”)

Information om hållbarhet i fonder och IBIPs

Licenshavaren ska känna till var man kan hitta information om hur hållbarhetsarbete i fondförvaltning bedrivs samt hur hållbarhetsrisker i fonder och IBIPs är integrerade, t ex på bolagens hemsida, i produkternas informations-broschyrer, genom Hållbarhetsprofilen eller via tjänsteleverantörer såsom Morningstar. Licenshavaren ska även känna till att utfallet av fondförvaltningens hållbarhetsarbete redovisas i fondernas årsrapporter.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Information om hållbarhet i fonder och IBIPs	2	Stort	K

Delområde 2 – Ekonomi

Delområde 2 fokuserar på grunderna i portföljläran, begreppen förväntad avkastning och risk samt en förståelse för diversifieringens möjligheter och begränsningar. En viss kunskap om makroekonomiska begrepp och samband är också nödvändig för förståelse för avkastning och risk för olika placeringsalternativ.

Makroekonomisk analys

Makroekonomiska begrepp

Licenshavaren ska förstå begreppen BNP och BNP-tillväxt samt innebörden av hög- respektive lågkonjunktur. Licenshavaren ska förstå vad som normalt sett kännetecknar en ekonomi som befinner sig i hög- respektive låg-konjunktur avseende BNP-tillväxt, arbetsmarknad, inflation och ränteläge. Licenshavaren ska förstå begreppet inflation, inklusive de två vanliga inflationsmåtten: KPI och KPIF. ~~Licenshavaren ska känna till vad som avses med offentlig skuld (eller statsskuld) och statsskuldkvot.~~

Penningpolitik

Licenshavaren ska förstå begreppet styrränta, känna till de penningpolitiska mål som Riksbanken har, samt förstå hur penningpolitiken är tänkt att påverka~~påverkar~~ inflationen och den reala ekonomin. Licenshavaren ska känna till begreppet stabiliseringspolitik och att Riksbanken ansvarar för denna.

Finanspolitik

Licenshavaren ska känna till vad som avses med offentlig skuld ~~(eller statsskuld) och stats~~och offentlig skuldkvot, samt vilka risker avseende räntor och tillväxt som en alltför hög skuldsättning kan föra med sig. ~~Licenshavaren ska även förstå varför en regering ibland kan vilja bedriva en stabiliserande finanspolitik.~~

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Makroekonomiska begrepp	2	Stort		F
Penningpolitik	2	Stort	K	F
Finanspolitik	2	Stort	K	

Risk och avkastning

Avkastningens komponenter

Licenshavaren ska känna till hur totalavkastningen på en finansiell tillgång kan delas upp i delkomponenterna kurs-vinst/kursförlust och direktavkastning.

Spridningsmått

Licenshavaren ska förstå begreppen varians och standardavvikelse och hur dessa mått kan användas för att kvanti-fiera begreppet risk.

Förväntad avkastning, realiserad avkastning och risk

Licenshavaren ska ~~förstå~~ känna till begreppet förväntad avkastning, skillnaden mellan förväntad avkastning och realiserad avkastning samt på vilket sätt denna skillnad speglar begreppet risk.

Licenshavaren ska ~~förstå~~ känna till begreppet förväntad avkastning såsom det definieras i finansiell teori, dvs en sanno~~-~~likhetsvägd summa av samtliga tänkbara realiserade avkastningar. Vidare ska licenshavaren ~~förstå~~ känna till skillnaden mellan förväntad avkastning enligt denna definition och den faktiska realiserade avkastning som uppstår i en given tidsperiod, samt på vilket sätt denna skillnad speglar begreppet risk mätt som standardavvikelse.

Marknadsrisk

Licenshavaren ska känna till definitionen av begreppet marknadsrisk och dess olika komponenter kursrisk, ränterisk, återinvesteringsrisk och valutarisk.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Avkastningens komponenter	2	Litet	K	
Spridningsmått	2	Litet		F
Förväntad avkastning, realiserad avkastning och risk	2	Stort	K	~~F~~
Marknadsrisk	2	Stort	K	

Grunderna i portföljläran

Diversifiering och riskspridning

Licenshavaren ska förstå på vilket sätt diversifiering över antingen tillgångsslag eller geografiska marknader kan minska den totala risken i en värdepappersportfölj.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Diversifiering och riskspridning	2	Litet	F

Utvärdering av portföljer och fonder

Jämförelseindex och aktiv risk

Licenshavaren ska känna till skillnaden mellan ett prisindex och ett avkastningsindex samt de vanligaste typerna av jämförelseindex som används på aktiemarknaden respektive räntemarknaden. I detta sammanhang ska licenshavaren även känna till begreppet aktiv risk. Licenshavaren ska slutligen känna till vanligt förekommande hållbarhetsindex och förstå vilka restriktioner det innebär för en fond som följer dessa index.

Rating av fonder

Licenshavaren ska känna till Morningstars rating av fonder och förstå hur ratingklasserna är indelade.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Jämförelseindex och aktiv risk	2	Stort	K	F
Rating av fonder	2	Litet	K	F

Delområde 3 - Regelverk

Delområde 3 omfattar kunskap om grundläggande regler som berör finansmarknaden som en licenshavare behöver ha som referensram i sitt arbete. Avsnitten inom området är relativt fristående från varandra. Gemensamt för många avsnitt är dock att de i ett bredare perspektiv syftar till att bevara sundheten på och allmänhetens förtroende för finansmarknaden. Området innehåller även regler om beskattning och familjerätt.

Rådgivning och informationsgivning

Begreppen investeringsrådgivning och informationsgivning
Licenshavaren ska förstå skillnaden mellan investeringsrådgivning och informationsgivning, som generella råd eller marknadsföring.

Passandebedömningar
Licenshavaren ska kunna tillämpa reglerna om s k passandebedömning, dvs veta när en passandebedömning krävs och vad den består av inklusive om när en finansiell produkt ska eller kan betraktas som icke-komplex respektive komplex.

Kundkategorier
Licenshavaren ska förstå

- de olika kundkategorierna i lagen om värdepappersmarknaden samt
- vilken betydelse kundkategorisering har för rådgivning, passandebedömning och information till kunderna.

Investeringsbedrägerier
Licenshavaren ska känna till

- de vedertagna varningssignalerna på investeringsbedrägerier, som finns på Konsumentverkets och Konsumenternas bank- och finansbyrås webbplatser samt
- att kunden kan få mer information om investeringsbedrägerier bl a på Finansinspektionens webbplats, i företagsregistret och på Finansinspektionens varningslista.

Licenshavaren ska förstå och kunna tillämpa hur man ska agera vid misstanke om att en kund har fått eller har accepterat ett erbjudande som kan misstänkas utgöra investeringsbedrägeri.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Begreppen investeringsrådgivning och informationsgivning	2	Litet		F	
Passandebedömningar	2	Litet			T
Kundkategorier	2	Litet		F	
Investeringsbedrägerier	2	Litet	K	F	T

Grundläggande regler på finansmarknaden

Grundläggande etiska riktlinjer
Licenshavaren ska förstå följande delar av Svensk Värdepappersmarknads Vägledning till etiska riktlinjer i värdepappersinstitut (211130): innebörden av ett etiskt förhållningssätt och av att agera efter en etisk måttstock, begreppen otillbörliga transaktioner och jäv och hur bisysslor och annan sidoverksamhet ska hanteras.

Visselblåsning
Licenshavaren ska förstå reglerna i den s k visselblåsarlagen (SFS 2021:890) och vilka verksamheter som omfattas av lagen. Licenshavaren bör särskilt förstå att:

- Lagen ger skydd vid rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram.
- Skyddet utgörs framför allt av ansvarsfrihet för visselblåsaren och förbud mot hindrande åtgärder och repressalier.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Grundläggande etiska riktlinjer	2	Litet	F
Visselblåsning	2	Litet	F

Finansinspektionen och Swedsec

Finansinspektionen
Licenshavaren ska känna till Finansinspektionens uppdrag och sanktionsmöjligheter.

Swedsecs regelverk
Licenshavaren ska förstå vilka företag och personer som omfattas av Swedsecs regelverk och vilka rättigheter och skyldigheter regelverket medför för de anslutna företagen och licenshavarna, vilka disciplinpåföljder, som kan vidtas mot licenshavare och anslutna företag.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Finansinspektionen	2	Litet	K
Swedsecs regelverk	2	Litet	F

Information till kund vid tillhandahållande av investeringstjänster

Information till kund vid tillhandahållande av investeringstjänster, oavsett produkt
Licenshavaren ska förstå de viktigaste reglerna om den information som ett institut ska tillhandahålla en kund innan en investeringstjänst utförs, exempelvis

- beskrivning av de aktuella investeringsalternativen och de risker som är förknippade med dessa, inklusive relevanta prospekt, faktablad och hållbarhetsrelaterad förköpsinformation,
- information om institutets priser och avgifter samt
- information om institutets riktlinjer för bästa utförande av order och för intressekonflikter.

Information om kostnader och avgifter
Licenshavaren ska känna till kraven på att informera kunden om kostnader och avgifter som är förknippade med investeringstjänster, sidotjänster och investeringar. Licenshavaren ska känna till att informationen ska lämnas innan en tjänst tillhandahålls till kunden och därefter regelbundet, minst årligen. Licenshavaren ska också känna till att informationen ska utformas så att kunden kan förstå den totala kostnaden och hur den påverkar avkastningen.

Faktablad
Licenshavaren ska känna till de övergripande reglerna som gäller faktablad för fonder och PRIIP (packaged retail investment and insurance-based investment products) och vilka typer av kunder och produkter som omfattas av regelverket. Licenshavaren ska vidare känna till vilken information som ska framgå i faktabladen. Licenshavaren ska även förstå skillnaden mellan faktablad, marknadsföringsmaterial, produktblad och annan information som tas

fram för produkten. Vidare ska licenshavaren förstå hur och när olika typer av information ska presenteras för kunden.

Distansförsäljning av finansiella tjänster och ångerrätt för konsumenter

Licenshavaren ska känna till huvuddragen i de särskilda regler som gäller vid distansavtal och avtal utanför affärslokaler om finansiella tjänster och instrument och att reglerna gäller oavsett vilken finansiell produkt avtalet avser. Med huvuddragen avses främst:

- när reglerna är tillämpliga samt vad som avses med distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- näringsidkarens skyldighet att i rimlig tid innan avtalet ingås informera kunden om bland annat sin identitet, den finansiella tjänstens egenskaper och pris samt villkor för ångerrätt,
- kundens rätt att på begäran få förklaringar av näringsidkaren för att kunna avgöra om avtalet är anpassat till kundens behov och ekonomiska situation,
- kundens ångerrätt, som normalt ska utövas inom 14 dagar,
- att undantag från ångerrätten gäller för finansiella instrument vars pris beror på marknadssvängningar som näringsidkaren inte kan påverka, samt för bostadskrediter, och
- att reglerna om ångerrätt inte gäller om kunden enligt en annan lag eller EU-förordning redan har motsvarande rätt att ångra avtalet eller säga upp det, till exempel livförsäkring, där återköps- och överföringsrätten i stället följer av försäkringsavtalslagen.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Information till kund vid tillhandahållande av investeringstjänster	2	Stort		F
Information om kostnader och avgifter	2	Stort	K	
Faktablad	2	Stort	K	F
Distansförsäljning av finansiella tjänster och ångerrätt för konsumenter	2	Stort	K	

Intressekonflikter och incitament

Intressekonflikter

Licenshavaren ska kunna tillämpa

- reglerna om att finansiella institut ska ta tillvara sina kunders intressen samt
- de viktigaste reglerna om hantering av intressekonflikter, som att
    - finansiella institut ska ha instruktioner och rutiner för hantering av intressekonflikter,
    - intressekonflikter ska identifieras,
    - det kan krävas separation av olika verksamheter med motstridiga intressen och
    - kunderna ska få information om hur intressekonflikter hanteras.

Licenshavaren ska förstå de viktigaste situationerna då intressekonflikter uppkommer.

Tredjepartsersättningar vid tillhandahållande av investeringstjänster

Licenshavaren ska känna till förutsättningarna för att ett finansiellt institut ska få betala eller ta emot tredjepartsersättningar.

Vid tillhandahållande av investeringstjänster innebär det att:

- ersättningen ska vara utformad för att höja kvaliteten på tjänsten,
- ersättningen inte får försämra värdepappersinstitutets förutsättningar för att agera i enlighet med kundens intressen och
- kunden ska få information om ersättningen innan någon investeringstjänst tillhandahålls.

Licenshavaren ska vidare känna till i vilka situationer ett värdepappersinstitut som tillhandahåller investeringstjänster inte får ta emot och behålla en tredjepartsersättning, dvs vid investeringsrådgivning på oberoende grund samt portföljförvaltning.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Intressekonflikter	2	Stort	F	T
Tredjepartsersättningar vid tillhandahållande av investeringstjänster	2	Stort	K	

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Kundkännedom m m

Tillräcklig kunskap om kunderna är en grundläggande förutsättning för de finansiella företagens möjligheter att försvåra och förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och för att kunna rapportera misstänkta aktiviteter och transaktioner~~.~~ samt fullgöra de krav som gäller för löpande uppföljande av affärsförbindelser och för att hålla kundkännedomen aktuell.

Licenshavaren ska kunna tillämpa de åtgärder som ska vidtas för kundkännedom, dvs vilka uppgifter om kunden som ska hämtas in och dokumenteras (inklusive identifiering, verklig huvudman och affärsförbindelsens syfte och art).

Licenshavaren ska förstå syftet med reglerna om penningtvätt och särskilt förstå:

- vilka situationer som kräver att åtgärder för kundkännedom vidtas,
- i vilka situationer förenklade respektive skärpta åtgärder för kundkännedom kan/ska vidtas,
- vilka särskilda regler som gäller för personer i politisk utsatt ställning (PEP), deras familjemedlemmar och kända medarbetare,
- konsekvenserna av att inte uppnå tillräcklig kännedom om kunden samt
- skyldigheten att granska transaktioner och utan dröjsmål rapportera misstänkta transaktioner till Finanspolisen om misstanke kvarstår efter närmare analys.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Kundkännedom m m	2	Stort	F	T

Familjerätt m m

Fullmakt

Licenshavaren ska kunna tillämpa grundläggande regler om fullmakter, dvs vem som är fullmaktsgivare och vem som är fullmaktshavare, vad som krävs för att en fullmakt ska bli giltig, på vilka sätt en fullmakt kan lämnas, hur en fullmakt upphör eller återkallas samt skillnaden mellan behörighet och befogenhet.

Licenshavaren ska förstå vad en framtidsfullmakt är, vilka formkrav som gäller för en framtidsfullmakt, vad den kan omfatta samt när den träder ikraft och när den kan återkallas.

Ställföreträdare för omyndiga och andra

Licenshavaren ska förstå vem som företräder ett omyndigt barn och vilka begränsningar som finns i föräldrars/förmyndares rätt att placera i finansiella instrument för barns räkning, t ex beloppsgränser och överförmyndarens roll. Licenshavaren ska känna till vad en anhörig har rätt att utföra eller ej med stöd av reglerna om anhörigs rätt att rättshandla utan fullmakt. Vidare ska licenshavaren förstå reglerna om en vuxen person har en legal ställföreträdare utsedd och vilka begränsningar som finns för den legala ställföreträdaren bl a vid placeringar i finansiella instrument för den vuxna personen. Slutligen ska licenshavaren känna till vem som får företräda ett dödsbo.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Fullmakt	2	Stort		F	T
Ställföreträdare för omyndiga och andra	2	Stor	K	F	

Skattefrågor

Inkomst av kapital och regler för skatteberäkning
Licenshavaren ska känna till reglerna vid beräkning av skatt avseende kapital för privatperson som beskattas i Sverige. Vidare ska licenshavaren förstå effekterna av hur skatten på inkomst på tjänst påverkas vid underskott av kapital, t ex i vilken mån kvittning kan ske mellan olika tillgångsslag.

Beskattning av direktsparande i aktier och fonder
Licenshavaren ska förstå reglerna för vinst- och förlustberäkning avseende aktier och fonder samt hur schablonintäkten för fonder beräknas och beskattas. Licenshavaren ska vidare förstå skillnaderna i beskattning när ett värdepapper är noterat respektive onoterat och vad som krävs för att det ska anses marknadsnoterat.

Beskattningsregler avseende investeringssparkonto (ISK)
Licenshavaren ska förstå hur värdepapper beskattas inom ramen för investeringssparkonto samt hur schablonintäkten beräknas och beskattas. Licenshavaren ska vidare förstå de regler som gäller vid överföring av värdepapper till ett investeringssparkonto och vid avslut av ett investeringssparkonto.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Inkomst av kapital och regler för skatteberäkning	2	Stort	K	F	
Beskattning av direktsparande i aktier och fonder	2	Litet		F	
Beskattningsregler avseende investeringssparkonto (ISK)	2	Stort		F	

Sekretess

Sekretess och otillåten användning av interna system
Licenshavaren ska kunna tillämpa de regler om sekretess som gäller för anställda och uppdragstagare i finansiella institut.

Licenshavaren ska känna till att den som obehörigen överträtt sekretessreglerna kan

- underkastas arbetsrättsliga sanktioner,
- bli dömd för sekretessbrott (dock ej anställda/arbetstagare i kreditinstitut) och
- underkastas sanktioner av Swedsec, om personen är licenshavare.

Licenshavare ska vidare förstå att otillåten användning av institutets interna system, t ex otillåtna slagningar, är ett regelbrott som kan innebära överträdelser av bl a sekretessreglerna.

Licenshavaren ska känna till att det finansiella institutet kan

- bli skyldigt att betala skadestånd till kunden och
- drabbas av sanktioner från Finansinspektionen.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå		
Sekretess och otillåten användning av interna system	2	Stort	K	F	T

Klagomålshantering

Klagomålshantering och reklamationer
Licenshavaren ska förstå hur klagomål ska hanteras i finansiella institut och att kunder har rätt att få information om hur klagomål kan och ska framställas.

Licenshavaren ska känna till de olika roller när det gäller handläggning av klagomål och information om praxis som Konsumenternas bank- och finansbyrå, Konsumenternas försäkringsbyrå, Allmänna reklamationsnämnden och allmänna domstolar har.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå	
Klagomålshantering och reklamationer	2	Litet	K	F

Insättningsgaranti och investerarskydd

Insättningsgaranti och investerarskydd
Licenshavaren ska känna till när insättningsgarantin eller investerarskyddet träder in.

Licenshavaren ska också känna till

- vilka institut som omfattas
- vilka konton/tillgångar som omfattas av skyddet,
- beloppsgränserna för insättningsgarantin och investerarskyddet,
- vilken separationsrätt en kund har för sina finansiella instrument (gäller investerarskyddet, endast övergripande kunskap krävs), samt
- vilken myndighet som hanterar insättningsgarantin och investerarskyddet.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Insättningsgaranti och investerarskydd	2	Stort	K

Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen (GDPR)
Licenshavaren ska känna till dataskyddsförordningen och syftet med den samt känna till de lagliga grunderna för personuppgiftsbehandling, vad som avses med känsliga personuppgifter och den registrerades rättigheter. Varje behandling av personuppgifter ska följa GDPR:s grundläggande principer, ha rättslig grund, föregås av tydlig information till de registrerade och hanteras med rutiner för registrerades rättigheter, exempelvis tillgång, rättelse, radering, begränsning, invändning och dataportabilitet.

Mätpunkt	Vikt	Storlek	Kognitiv nivå
Dataskyddsförordningen, GDPR	2	Litet	K